

Rutin för användning av snabbtester på brukare inom kommunal vård och omsorg

Syfte

Att tidigt identifiera pågående covid-19 infektion hos personer som uppvisar symtom och är boende på särskilda boenden, gruppboendestäder eller hemsjukvården samt effektivt smittspåra för att minska utbredningen.

Bakgrund

Tidig påvisning av pågående covid-19 infektion är en viktig åtgärd för att minska pandemins utbredning. Med ett ökat antal misstänkta covid-19 fall behöver testkapaciteten intensifieras och effektiviseras.

Både PCR-test och snabbtest (antigentest) påvisar pågående infektion. Snabbtest (antigentest) är tillförlitligt om prov tas inom de första 1-5 dygnet efter insjuknandet.

Påvisning covid-19 infektion via snabbtest (antigentest) gäller som provsvar för anmälan direkt till SmiNet (smittskyddsanmälan) och för att ge förhållningsregler enligt smittskyddslagen till patienten.

Covid-19 är klassat som en allmänfarlig infektion, vilket ställer särskilda krav på handläggning, spårbarhet och dokumentation. Generellt gäller att positivt provsvar kliniskt hanteras enligt samma rutiner som positiva PCR-provsvär.

Ett negativt snabbtestresultat utesluter inte pågående covid-19-infektion och PCR-test bör därför tas vid covid-19-misstanke. Vid positivt snabbtestresultat ska ett PCR-prov tas för att utesluta falskt positivt snabbtestresultat samt för att vid behov möjliggöra typning av virusvariant (mutationsdiagnostik). PCR tas i direkt anslutning till att snabbtestresultatet erhållits.

Lagrum och styrande förutsättningar

[Smittskyddslag \(2004:168\)](#)

Omfattning

- Gäller provtagning med snabbtest (antigentest) på brukar/omsorgstagare inom kommunal vård och omsorg på särskilda boenden, gruppboendestäder eller hemsjukvården.
- På brukare/omsorgstagare som uppvisar symtom ska PCR test tas i första hand, vid behov kan snabbtest (antigentest) tas om ett snabbt positivt resultat kan leda till annan handläggning (snabbare insatt handläggning) än om man bara använt sig av PCR.
- Gäller vid utbrott och provtagning med snabbtest (antigentest) av brukare/omsorgstagare utan symtom på särskilda boenden, gruppboendestäder eller inom hemsjukvården i samråd med vårdhygien.
- Vid smittspårning utifrån exposition för ett specifikt indexfall, bör PCR användas men snabbtest kan användas som preliminärt test om det leder till snabbare åtgärder jämfört med bara PCR. Ett negativt snabbtest vid

smittspårning verifieras med PCR som tas i direkt anslutning till att snabbtestresultatet erhållits.

- Gäller inte de brukare som endast har hemtjänst insatser, det vill säga att personen har hemtjänst men inte inskrivna är inskriven hemsjukvården. Dessa brukare/omsorgstagare provtas på ordination av hälsocentral.

Länkar till relevanta rutiner:

Rutin	Innehåll
Provtagningsindikation för PCR (covid-19)	Smittskyddets riktlinjer för provtagning
Länksamling om snabbtester	Checklistor, metodbeskrivning, logglistor, tolkningsguide mm.
Covid-19 - Rutin vid positivt provsvar – handläggning samt smittspårning	Beskrivning av handläggningen vid positivt provsvar
Covid-19 smittspårning i vård och omsorg	Övergripande rutin för smittspårning i all hälso- och sjukvård, omsorg och folktandvård
Smittskyddsblad	Smittskyddsblad för läkare, patient och hushållskontakter

Tillgång till och hantering av provtagningskit

Respektive kommun ansvarar för:

- Att utse beställningsansvarig för snabbtester inom respektive kommun, namnet på ansvarig ska kommuniceras till Länservice på Region Norrbotten.
- Ansvarige på respektive kommun meddelar leveransadress för provtagningskit.
- Att utse ansvarig för att säkerställa att respektive kommun fyller i medföljande logglistor för internkontroll (kvalitetssäkring provtagningskit) och för logglistor resultat (redovisning av använda tester). Logglistor samlas ihop och sparas hos respektive kommun under ett år. Logglistor finns att hämta på [Länksamling om snabbtest](#).
- Att säkerställa att all personal som ska utföra testet har genomgått Region Norrbottens utbildning för snabbtest och tagit del av dokumentationen på sidan [Länksamling om snabbtest](#) samt behörighetsintyg (intyget finns på sidan [Länksamling om snabbtest](#)) ska utfärdas av ansvarig verksamhetschef eller motsvarande inom respektive kommun.
- Att säkerställa att personal rapporterar in provsvaret ska ha SITHS-kort med aktuell kod och certifikat samt behörighet till Lifecare SP för att kunna rapportera provsvaret till hälsocentralen.

Förberedelser

- Beställ hem provtagningskit och stoppur.
Snabbtesterna beställs från länservice med beställningsnummer:
 - Snabbtester, Art-nr:35525
 - Stoppur, Art-nr: 28232

- Utse plats där testet ska analyseras med plan bordsyta som är lätt att desinfektera.
- Gul behållare för Smittförande avfall.
- Personal ska ha tillgång och kunskap om hygienrutiner och skyddsutrustning.

Provtagningskit

- Varje provtagningskit består av 25 tester och en droppflaska med reagens (droppflaskan tillhör varje kit och går inte att beställa extra eller användas mellan kiten).
- 25 tester per kartong varav 2 används för internkontroll.
- Internkontroll av testkittet följer med varje kit som ska testas när varje ny kartong öppnas. Två kontroller medföljer en positiv och en negativ kontroll (pinne) se instruktion som medföljer i kittet.
- Stoppur krävs för att kunna mäta provtagningsstiden.

Support avseende provtagning och testkit

Mikrobiologen på Region Norrbotten är behjälplig med att svara på frågor om hantering av testet på telefonnummer 0920-28 27 18.

Vem får ordinera ett snabbtest?

- Sjuksköterskan i kommunen tar beslut om provtagning av brukare med symtom på covid-19. PCR-prov tas i första hand, vid behov kan snabbtest (antigentest) tas om ett snabbt positivt resultat kan leda till annan handläggning (snabbare insatt handläggning) än om man bara använt sig av PCR.
- Sjuksköterskan behöver INTE ringa och rådfråga läkare vid hälsocentralen inför varje snabbtest eller PCR test.
- Vid smittspårning eller utbrott tar sjuksköterskan eller ansvarig chef i kommunen kontakt med vårdhygien för beslut och ordination om provtagning på symtomfri vårdtagare/omsorgstagare. Läkare vid hälsocentralen behöver inte rådfrågas inför varje snabbtest.

Negativt provsvar

- Ett negativt testresultat med snabbtest (antigentest) på brukare/omsorgstagare som har misstänkta covid-19 symtom utesluter inte en pågående covid-19-infektion utan måste även provtas med PCR som tas i direkt anslutning till att snabbtestresultat erhållits.
- Ett negativt testresultat med snabbtest (antigentest) vid utbrottsscreening av brukare/omsorgstagare UTAN symtom behöver generellt sett inte verifieras med PCR, men det kan vara aktuellt i vissa fall.
- Vid smittspårning utifrån exposition för ett specifikt indexfall, bör om snabbtest har använts, ett negativt snabbtest verifieras med PCR som tas i direkt anslutning till att snabbtestresultatet erhållits.

Positivt provsvar

- Alla brukare/omsorgstagare som testas positiv oavsett symtom eller inte ska även testas med PCR för att bekräfta smittan och för att vid behov möjliggöra typning (mutationsdiagnostik).

Överföring av information om provsvar från snabbtest

- Vid positivt svar ska läkare på hälsocentralen kontaktas.
- Sjuksköterskan i kommunen ska alltid skriva in resultatet på provtagningen (både positiv och negativt provsvar) i Lifecare SP enligt [rutin för meddelande utanför vårdtillfället för snabbtest covid-19](#).
- Personal på hälsocentralen som bevakar Lifecare SP årets alla dagar ansvarar för att kvitterar meddelanden utanför vårdtillfället som avser "Snabbtest covid-19" och ska säkerställa att provsvaret både positivt och negativt provsvar dokumenteras i VAS dagligen.
- Lifecare ansvarig på hälsocentralen säkerställer att [baktlab remiss i VAS](#) skapas med provkod COV2AG med remissinformationer som framgår i meddelandet från Lifecare SP. I remissen anges ansvarig läkare som vårdgivare.
- Lifecare ansvarig på hälsocentralen säkerställer att svaret dokumenteras i VAS enligt nedan
 - Välja menyval: Svar
 - Skriv in **slutsv** i svarsfältet.
 - Tryck Enter förbi alla fält, svara **Ja** på frågan: "Vidare till analyskommentar"
 - Ange resultatet på analysen: Positivt eller Negativt och att snabbtest.
- **OBS! Om ansvarig läkare inte är tillgänglig den dagen måste sjuksköterskan på hälsocentralen säkerställa att annan läkare handlägger provsvaret.**
- Ansvarig läkare (eller läkare som fått provsvaret anvisat) handlägger det enligt tidigare fastställd rutin vid positiva svar på covid-19, särskilt viktigt är remiss för smittspårning eftersom några automatiska provsvar inte kommer att gå till smittspårningsenheten.

Vem får utföra ett snabbtest?

- Personal som ska utföra testet ska ha genomgått Region Norrbottens utbildning och tagit del av dokumentationen på sidan samt behörighetsintyg utfärdat ansvarig i inom kommunen.

Länk till utbildningsmaterial: [Länksamling om snabbtest](#)

Smittspårning

- När ansvarig läkare fått information om positivt snabbtest (antigentest) hanteras det på samma sätt som ett nyupptäckt positivt PCR-provsvaret enligt rutin [Covid-19 - Rutin vid positivt provsvar – handläggning samt smittspårning](#) med den skillnaden att det **INTE** går någon automatisk svarskopia till central smittspårning.
- Det blir alltså **särskilt viktigt att remiss för smittspårning skrivs**. I remissen måste det framgå att det är snabbtest (antigentest).
- Den som i Kommunens verksamhet normalt ansvarar för smittspårning på enheten har samma ansvar vid positivt snabbtest (antigentest) som vid positivt PCR-test, enligt rutin [Covid-19 smittspårning i vård och omsorg](#).